

POSTANOWIENIE

Dnia 17 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa N. B. i A. Ś.

przeciwko S. w W..

o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 17 stycznia 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powodów od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 8 września 2015 r., sygn. akt XXI Pa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od N. B. i A. Ś. na rzecz S. w W. po 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. uwzględnił apelację pozwanego pracodawcy i wyrokiem z 8 września 2015 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w W. z 27 listopada 2014 r. w ten sposób, że oddalił powództwa N. B. i A. Ś. wniesione po rozwiązaniu stosunków pracy na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Podstawą rozwiązania było określone nieprzestrzeganie zasad i przepisów, w tym nieutrzymywanie łączności z dyżurnym podczas pełnienia służby, odstępianie od obowiązku ustalenia tożsamości sprawców wykroczenia, odstępianie od obowiązku odnotowania czterech interwencji podjętych wobec kierujących pojazdami w strefie objętej zakazem ruchu

oraz nieodnotowanie danych osoby, wobec której podjęto interwencje, niedbałe wykonywanie pracy i niegodne strażnika zachowanie podczas pełnienia służby.

Sąd Rejonowy uznał, że pozwany przekroczył termin z art. 52 § 2 k.p., ponadto przyczyny rozwiązania umów o pracę okazały się nieprawdziwe i nie uzasadniały rozwiązania stosunków pracy w tym trybie. Na tej podstawie Sąd uwzględnił żądania przywrócenia do pracy.

Sąd Okręgowy samodzielnie i odmiennie ocenił materiał sprawy. Nie stwierdził przekroczenia terminu z art. 52 § 2 k.p. Uwzględnił akta wydziału kontroli wewnętrznej. Ustalił, że powodowie 29 kwietnia 2013 r. zatrzymali obywateli Francji i tytułem mandatu przyjęli 200 zł nie wypisując mandatu. Zaniechania w rzetelnym prowadzeniu notatników przez powodów uniemożliwiały pracodawcy weryfikację zarzutów, powodowie „sami zadbali o to, by brak było dokumentów na okoliczność, że podejmowali kontrolę tych osób”. Pracodawca wykazał powodom nierzetelne prowadzenie notatników poprzez poczynienie w nich adnotacji o czynnościach pozostających w sprzeczności z rzeczywistym stanem rzeczy. Sąd Rejonowy niezasadnie przyjął, iż zarzuty były błahе. Należało ocenić je przez pryzmat szczególnej roli jaka przypadła strażnikom w utrzymaniu porządku publicznego. W stosunku do powodów należało stosować ostrzejsze kryteria. Brak utrzymywania łączności wespół z brakiem rzetelności w odnotowywaniu podejmowanych interwencji, uniemożliwiały pracodawcy weryfikację prawdziwości zarzutów w zakresie przyjmowania przez powodów korzyści majątkowych. Tak było w sprawie obywateli Francji, którzy skarżyli się, że powodowie zażądali zapłaty mandatu a nie otrzymali pokwitowania. Powodowie tej czynności kontroli nie odnotowali ani nie zameldowali o jej dokonaniu. Nie odnotowali też kontroli pojazdu w okolicach hotelu, choć kontrolę zauważył emerytowany funkcjonariusz policji i zaobserwował według niego przyjmowanie korzyści majątkowej przez powodów. Analiza materiału wydziału kontroli wewnętrznej uprawnia wniosek, że zachowanie powodów spełnia co najmniej przesłanki rażącego niedbalstwa, bo świadomi byli naruszenia obowiązków a pomimo tego dopuszczali się uchybień w ich wypełnianiu. Istniały obiektywne podstawy do utraty zaufania do powodów. Uchybianie obowiązkom było notoryczne. Niemożność zweryfikowania zarzutów przyjmowania przez powodów korzyści majątkowych stanowiła uzasadnione podstawy do utraty zaufania do

powodów przez pracodawcę. Sąd Rejonowy bezpodstawnie przyjął, że zachowanie powodów nie stanowiło rażącego naruszenia obowiązków pracowniczych (art. 52 § 1 k.p.).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podano, że „jest oczywiście uzasadniona, zgodnie z utrwalonym poglądem Sądu Najwyższego co do przesłanek stanowiących o możliwości zastosowania normy z art. 52 § 1 pkt 1 k.p., czego przykładem są: wyrok Sądu Najwyższego z 27 października 2010 r., III PK 21/10, wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2005 r., PK 153/04, wyrok Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2013 r., I PK 275/12. Sąd II instancji rażąco naruszył art. 52 § 1 pkt 1 k.p. skoro uznał, iż wskazane przyczyny w rozwiązaniu umów o pracę z powodami bez wypowiedzenia z winy powodów stanowiły przesłanki do zastosowania normy z art. 52 § 1 pkt 1 k.p., co zostanie przedstawione w dalszej części w uzasadnieniu skargi kasacyjnej”. „Oczywistość uzasadnienia skargi polega na tym, iż popełnione przy wydanym wyroku Sądu II instancji błąd przy przyjęciu przesłanek będących podstawą zastosowania art. 52 § 1 k.p. są oczywiste i wynikają z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, m. in. z wyroków przywołanych na wstępie skargi kasacyjnej. Uchybienia będące podstawą rozwiązania umowy o pracę z powodami nie stanowiły rażącego naruszenia obowiązków pracowniczych, gdzie dodatkowo Sąd II instancji uznał zasadność zastosowania art. 52 § 1 pkt 1 k.p. odwołując się do zarzutu korupcyjnego nie udowodnionego powoda i nie stanowiącego przyczyny wskazanej w piśmie rozwiązującym z powodami umowy o pracę jako jednej z przyczyn uzasadniającej rozwiązanie z nimi umowy o pracę na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p.”.

Pozwany wniósł o nieprzyjęcie skargi i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (wyżej *in extenso*) nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Skargę kasacyjną wnosi się od prawomocnego wyroku, co tłumaczy wymagania stawiane szczególnej podstawie przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

We wniosku skarżący powinni samodzielnie, czyli odrębnie od podstaw kasacyjnych, wskazać i wykazać naruszenie prawa, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że wyrok jest oczywiście wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania.

Na etapie przedsądu nie ocenia się podstaw kasacyjnych, gdyż podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania. Stanowią odrębne elementy skargi i dlatego nie zastępują podstaw przedsądu, w tym również podstawy z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W ocenie podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wiążą ustalenia stanu faktycznego, na których oparto zaskarżony wyrok. We wniosku (ani nawet w podstawie kasacyjnej) skarżący nie zarzucają naruszenia prawa procesowego. Znaczenie ma zatem stan faktyczny, na którym oparto zaskarżony wyrok. Inaczej mówiąc związanie stanem faktycznym określone w art. 398¹³ § 2 k.p.c. obowiązuje również na etapie przedsądu, gdyż w przeciwnym razie zachodziłby dysonans między etapem przedsądu i późniejszym rozpoznaniem podstaw kasacyjnych z ograniczeniem wynikającym z tego przepisu a także z art. 398³ § 3 k.p.c.

W zakresie oceny zarzutów wniosku należy stwierdzić, że Sąd Najwyższy na etapie przedsądu nie zastępuje Sądu powszechnego, czyli nie rozpoznaje sprawy. Jeżeli skarżący twierdzą, iż zarzucane im czyny nie składały się na ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych, to nie jest to wystarczające dla stwierdzenia podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jako że uzasadnienie wniosku jest bardzo ogólne i sprowadza się jedynie do przeciwnego stanowiska niż rozstrzygnięcie zaskarżonego wyroku. Skarżący wyraźnie wszak na tym poprzestają, wskazując na określone wyroki Sądu Najwyższego (daty i sygnatury). Wyroki te odnoszą się jednak do innych stanów faktycznych. Nie stanowią źródła prawa, gdyż tym jest przepis ustawy. Sąd powszechny samodzielnie ustala stan faktyczny i suwerennie dokonuje wykładni i stosowania prawa materialnego. Skoro w podstawie kasacyjnej znaczenie ma naruszenie konkretnego przepisu prawa (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), to tym bardziej oczywista zasadność skargi może wynikać tylko z naruszenia określonego przepisu a nie „z naruszenia orzeczenia Sądu Najwyższego”. Chodzi o to, że wykładnia i stosowanie prawa w innej sprawie nie przenoszą się w prosty sposób na sprawę objętą skargą.

Wyrok Sądu do którego skierowano skargę jest bogatszy w argumentacji niż ogólne zarzuty (tezy) wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli ma szerszą i głębszą analizę faktów oraz ocenę i zastosowanie prawa. Wniosek nie przedstawia kontrargumentów, które podważałyby ocenę Sądu powszechnego i dawały Sądowi Najwyższemu oparcie do stwierdzenia, że rozstrzygnięcie jest oczywiście wadliwe (*prima facie*). Nie wystarczają więc ogólne twierdzenia i zarzuty, że skarżący nie zgadzają się z oddaleniem ich powództw. To co należy do podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) nie jest wystraczające jako podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Nie chodziłoby o zwykłą zasadność naruszenia prawa materialnego, bo takiej wymaga się od podstawy kasacyjnej (a *contrario* z art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.), lecz aż o oczywistą zasadność zarzutu naruszenia prawa materialnego (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Sąd drugiej instancji proceduralnie nie był ograniczony w możliwości wyjaśnienia i ustalenia zachowania korupcyjnego skarżących. Ustalił, że w określonym dniu powodowie zatrzymali obywateli Francji i tytułem mandatu przyjęli 200 zł nie wypisując mandatu. Przepis art. 30 § 4 k.p., którego naruszenia skarżący nie zarzucają (również w podstawie kasacyjnej) nie zakazuje ustalenia faktów, które są związane z zarzutami stanowiącymi przyczynę rozwiązania stosunku pracy w szczególnym trybie z art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

W świetle tego ustalenia Sąd mógł inaczej ocenić naruszenie przez skarżących ich podstawowych obowiązków, czyli w zakresie stopnia winy i ciężkości naruszenia tych obowiązków. Uzasadnienie Sądu w tym zakresie jest treściwe i spójne. Rzecz więc w tym, że nie chodziło o tuzinkowe zachowanie polegające na niedokumentowaniu czynności i nieutrzymywaniu łączności. Z rozstrzygnięcia wyraźnie wynika, że zachowanie było umyślne i wyraźnie niezgodne z określonymi szczegółowymi regulacjami służbowymi. Zarzut korupcyjny nie był podstawą rozwiązania stosunków pracy, jednak nie musiał być pominięty jako sytuacja, która wystąpiła i łączyła się z zachowaniem, uznawanym przez pracodawcę za ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych. Ocena ta może wykraczać ponad potrzebę argumentacji, jako że

wystarczy stwierdzić, iż skarżący nie wykazali we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie § 11 ust. 1 pkt 1 i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.